

Izšla vsak četrtak in
velja s poštnino vred ali
v Mariboru s pošilja-
njem na dom za celo le-
to 32 D, pol leta 16 D,
četrt leta 8 D. Izven Ju-
goslavije 56 D. Naroč-
nina se pošlje na uprav-
ništvo »Slov. Gospodar-
ja« v Mariboru, Koroš-
ka cesta 5. List se do-
pošilja do odpovedi.
Naročnina se plačuje v
naprej. — Telefon inter-
urban št. 113.

Posamezna številka stane 1-50 dda.

Posluma plačana v gotovini.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo je v Maribo-
ru, Koroška cesta št. 5.
Rokopisi se ne vračajo.
Upravništvo sprejema
naročnino, inserate in
reklamacije.

Cene inseratom po do-
govoru. Za večkratne
oglasne primeren popust.
Nezaprte reklamacije se
poštnine proste.

Čekovni račun poštne
urada Ljubljana 10.603.
Telefon interurb. št. 113.

8. številka.

MARIBOR, dne 25. februarja 1926.

60. letnik.

Radičevci zapeljujejo naše može.

Ker na Hrvaškem ljudje za Radiča več ne ma-
sajo, je poslal svoje plačane agente v Slovenijo. Tako
romajo Radičevi agenti od fare do fare in zapeljujejo
naše ljudi. Nagovarjajo jih, naj pristopijo k Radičevi
politični veri. Ali sreče pri tem svojem delu nimajo.

Pisali smo že o tem, kako so lovili v svoje mreže
moža poštenjaka, g. Maksa Čas iz Brezna ob Dravi. Ali
mak Čas je odgovoril, da s tako stranko kot Radičeva
može imeti prav nič opraviti. Izjavil je, da on ni dal
nobenega dovoljenja, da bi ga vpisali v to stranko. On
ostane zvest Slovenski ljudski stranki. Cela vrsta dru-
gih mož, ki so jih Radičevi gonjači iz Maribora kar na
lastno roko vpisali v okrajni odbor svoje stranke, sedaj
izjavlja, da je velik švindel, kako se je sestavil odbor
Radičeve stranke za okraje Slovenjgradec in Maren-
berg.

In sedaj pride še lepši! Za Dravsko dolino se na-
merava uvesti osebni promet z avtomobili. V Mariboru
se snuje posebna družba, ki bi kupila avtomobile in pre-
važala ljudi iz Maribora po državni cesti v posamezne
kraje v Dravski dolini in v Maribor. Ta družba je skli-
cala v nedeljo, dne 7. februarja zborovanje v Bruder-
manovo gostilno v Bresternici. Na to zborovanje so se
vsilili neki gospodje od Radičeve stranke. Med njimi je
bil en mlad advokat in en krčmar. Namesto, da bi bil
govor o vožnji z avtom, pa so ti gospodje začeli ponu-
jati Bresterničanom slabo Radičevo vero. In nazadnje
so tudi tu »izvolili« odbor Radičeve stranke. V ta od-
bor so mariborski Radičevi gospodje imenovali skoro
sane naše može, in sicer gg. župana Fr. Vračka iz Je-
lovca, pekovega mojstra Fr. Čeha, dva brata Rav-
njak, posestnika Krajnc itd. Vsi ti so izrazili pristaši
naše stranke in nočejo imeti z Radičevo slabo politično
vero nič opraviti. Gospod Vračko kot odgovor, da so ga
brez njegovega dovoljenja vrinili med Radičevce, sedaj
prkno nabira med svojimi občani za Ljudski sklad
Slovenske ljudske stranke. On in g. Čeh sta sama pis-
meno in javno izjavila: Z Radičevo stranko, ki pomaga
Pašiču z visokimi davki guliti Slovence, nočeva imeti
nič opraviti. Ostaneva zvesta SLS.

Zapeljivci, ki jih je poslal Radič v naše kraje, ni-
majo sreče. Naši ljudje vedo, da je Radičeva stranka ti-
sta, ki se je v Beogradu zvezala s samim Nikolom Pa-
šičem proti nam. Pomagajo nas odirati z neznosnimi
davki, nalagajo nam krivico za krivico. To se godi že
od julija 1925 sem, ko so se radičevci v Beogradu zve-
zali z velešrbom Pašičem. Pet ministrov imajo in nad

50 poslancev. Ali nikdar še ni bilo tako slabo, kakor
teh 7 mesecev, kar je Radičeva stranka na vladi.

Naši može to dobro vedo — — —

Radičevci tajijo svoje grehe.

Nihče ne more tajiti čiste resnice, da tako slabo še
kmetu, obrtniku in delavcu nikoli ni šlo, kakor teh 7
mesecev, kar je Radičeva stranka skupno s Pašičem na
vladi. Pet Radičevih ministrov sedi v Beogradu na mi-
nistrskih sedežih; nad 50 Radičevih poslancev se je zve-
zalo s srbskimi (142) radikalnimi poslanci. In teh pet
ministrov ter okoli 200 poslancev ni moglo niti ene
stvari zboljšati. Niti ene krivice, ki se godijo našim
ljudem, niso v teh 7 mesecih popravili. Vsak dan je
slabše, namesto boljše.

Mesec julija leta 1925 je Pašič sprejel radičevce v
vlado. Vprašam celo Slovenijo in Hrvaško, vprašam
kmete, obrtnike in delavce: Ali — je od julija lanskega
leta do danes — kaj na bolje obrnilo? Ravno narobe.

Se nikdar niso izterjevali tako visokih davkov, ka-
kor ravno sedaj. Eksekutorji so stalni obiskovalci kmet-
skih hiš. Ravno v tej nesrečni sedemmesečni dobi sta se
kmet in obrtnik radi davkov, visokega desetka in dru-
gih taks strašno zadolžila. Financarji ravno pod Radi-
čevo vlado najhuje stičejo za vsako škatljo vžgalic.
Nešteto ljudi so ogradili radi par sadik tobaka. Sedaj, ko
je Radič minister ter sta Pucelj in Kelemina v vladni
večini, je vlada izdala nepotrebno naredbo, da morate
kmetje voziti na desno, sedaj silijo občine s kulukom,
zadržujejo občinske in okrajne doklade. Nihče ne more
tajiti, da so z Radičevim privoljenjem imenovali nad 60
novih generalov, dočim hočejo nad 600 strežajev in us-
miljenih sester, ki strežejo ubogim bolnikom v bolni-
cah, odsloviti. Za časa, ko sedita skupno v vladi Radič
in Pašič, so zvišali carino na pluge, kmetijske stroje in
druge gospodarske in življenjske potrebščine. Od tod
vsak dan večja draginja. Celo davek na sol so
zvišali.

Radičevci so glasovali meseca julija in novembra
1925 za vse davke, za nov delavski davek in sploh za
vse, kar je Pašič zahteval in njegov finančni minister
Stojadinović.

To je čista resnica o delu Radičevih ministrov in
poslancev.

Na shodih pa Radičevi plačani agitatorji, po večini
mladi, fini gospodje iz mesta zapeljujejo naše ljudi in
jih vabijo v Radičevo stranko. Kdor je slep, bo šel za

njimi, kdor hoče pljuvati v lastno skledo, ta se naj za-
piše k Radičevi veri. Noben pameten mož pa tega sto-
riti ne more.

Naj prečita ta članek tudi gospod Štefan Dobnik iz
St. Janža, kateri bi rad z zavijanjem resnice očrnil pri
ljudstvu dr. Korošča in poslance Slovenske ljudske
stranke, kateri se neprestano borijo proti krivičnim
davkom.

Ogled po Žerjavovi „Domovini“.

(Izpod peresa kmetskega fanta iz Veržaja.)

Zadnji čas je »Domovina« kar navalila s svojim
usiljevanjem na Veržej. Gospodje okrog »Domovine«
nas imajo za tako neumne, da mislijo, da se bomo dali
res zapeljati. Tudi meni so poslali »Domovino«, kakor
sami pravijo, na ogled. To je menda toliko, kakor vo-
gledariti. No, za pustni čas jim človek tega ne more za-
meriti. Pravijo, da naj se vsaki sam prepriča o vred-
nosti »Domovine«. Poglejmo si torej »vrednost« Žerja-
vovega lista.

Žerjavovci pravijo: »Prazna čenča je, da »Dom-
ovina« napada vero — — — Poglejmo v štev. 6 »Do-
movine«. Kako grdo napada ta številka ljubljanskega
škofa. Res je, da je kardinal Mercier velik v svojih de-
lih, a nič manjši ni vladika Jeglič. Saj so belgijski brez-
verski frimazoni tudi Merciera napadali, kakor sloven-
ski Jegliča, a mu zato niso zmanjšali njegove slave. —
Potem se pa spotiče »Domovina« nad misijoni. Ker pa
misijoni z vero nimajo »ničesar« opraviti, s tem ne
napada vere. — Kaj pa tiste zanimive dogodbe? Ena
se norčari iz spovedi. Saj spoved »ne spada« k veri!
Druge zasmehuje duhovnike in svetnike. Zakaj pa ne?
Duhovniki in svetniki vere »nič« ne brigajo! Tretja zo-
pet na račun župnika. Župnik in vera nima »nič« skup-
nega. Zakramenti, verske vaje, svetniki, duhovniki, to
je pljuvalnik, v katerega lahko pljujejo »sveti« brez-
verci krog »Domovine«. »Domovina« dela svetnike. —
Sami angelci pišejo take reči.

Kaj pa politika? Štev. 6 »Domovine«: »Avtonomija
bi Slovincem ne prinesla sreče, ker morejo biti Slovenci
močni edino v zvezi s Srbi in Hrvati.« — Saj avtono-
mija ravno zahteva zvezo s Srbi in Hrvati. Samostojna
demokratska stranka pa nas spravlja pod komando
beograjskih mogočnejšev. Zavijati pa znate! — Na dru-
gem mestu piše: »Mi smo stranka malih ljudi in naj-
bolj so nam ljubi ti mali ljudje, ki pa imajo veliko
dušo, ker vemo, da ljubijo državo najbolj oni, ki ima-

afriško obrežje. Nemiren je bil, z vso silo ga je vlekle
nazaj v priljubljeni pragozd.

Družbe se je naravnost izogibal. Sam je hotel biti
s svojimi spomini in mislimi. Pozabil je na svojo služ-
bo, pozabil na Pariz in Ameriko, živel je v duhu spet
v svobodni džungli, neomejen gospodar, prost vezi in
tesnih razmer, ki je nalaga svet svojim sužnjem.

Ni čuda da je pozabil tudi na previdnost, ki mu jo
je Arnot toliko priporočal, da so bili njegovi sicer ostrbi
čuti gluhi in neobčutni za to, kar se je godilo krog nje-
ga. Njegovo telo je potovalo s parnikom, njegov duh
pa je živel v džungli.

In tako je sam dal priložnost čuječemu in neumor-
no delavnemu sovražniku, da je končno mogel izvršiti
svoje nakane.

Tisti večer ko se je nesreča zgodila, sta sedela dva
moška v tesni kabini drugega razreda in se šepetaje
pogovarjala.

»Sedaj ali pa nikoli!« je pravil prvi, človek črnih,
bodečih oči z gosto, veliko, očitno ponarejeno brado.
»Sredozemsko morje in njegova pristanišča smo zapu-
stili, kmalu bomo tudi od afriškega obrežja toliko
oddaljeni, da je zanj vsaka rešitev nemogoča. Saj sem
ti pravil, mož je silno močen, ure in ure bi se držal na
vodo. Sredozemsko morje je polno parnikov, našli bi
ga. Ali pa bi celo kje na suho splaval, saj nismo bili
noben dan dovolj daleč od celine! Odslej plavamo na
odprtem morju. Ne more se rešiti, ti pravim!

In še nekaj! Pristali ne bomo prej ko v Capetownu.
In dotedaj bo že zdavnaj prepozno, da bi ga šli iskati!

»Pa pogrešali ga bodo!«

»Kaj šel Z nikomer ne obuje, ves dan je zaprt v
kabini, če ne sloni na pregraji, zadaj kamor nihče ne
pride blizu. Najmanj 24 ur, bodi prepričan, se ne bodo
zmenili zanj! In potem —!

LISTEK.

Džungla.

Roman iz afriških pragozdov.

Anglički spisal E. R. Burroughs. — Prevedel Paulus.

Gospod poročnik, ali imate že kako določeno služ-
bo v mislih? Sicer bi vam jaz utegnil kaj svetovati.
Kdo je bil bolj vesel ko Arnot! Z obema rokama je
sprejel ponudbo.

»Ne morem se reči, kaka služba bo«, je pravil ka-
pitlan. »Pa če me vse ne moti, bo mislim nekaj takega,
s čimer bo gospod Trzan zelo zadovoljen. In kar je
glavna reč, odšel bo za nekaj časa iz Pariza in zmešal
zlikovcem sled. Medtem pa bomo mi že poskrbeli, da
jih uzenemo.

Prideta v treh dneh vprašati!

Gospod Trzan, je dejal, ko so se poslavljali, »uga-
jate mi! Škoda za vašo silno telesno moč in za vašo
bistroumnost, če bi je ne porabili človeški družbi v prid
in sebi v korist!«

In tako je prišlo, da je dobil Trzan svojo prvo
službo, mesto zasebnega detektiva v nekem velikem
francoskem detektivskem podjetju.

Dobil je že koj tudi delo. V par dneh bi naj odpoto-
val v južno Afriko. Posel je zahteval mnogo poguma,
trdnost zdravje in skromne življenjske navade.

Ko je Trzan šel, da pojde v Afriko, se je zelo raz-
veselil. Naloga, ki mu je bila poverjena, mu je naročala
potovanje po divjih, neobljudenih krajih, spet bo živel
v svobodi, kakor nekdanj v džungli, prost bo okov, ki
mu jih je nalagala kultura in omika, pri vsem tem pa

bo zaslužil še denar! In morebiti pride spet nazaj v svo-
jo džunglo —

Priprave so vzele v zakup celih 14 dni. Medtem je
skoraj popolnoma pozabil na svoje sovražnike, na Can-
lerja in njegove ljudi, celo na Ino je le malokdaj mislil.

Arnot mu je pomagal z nasveti in z denarjem.
Vmes pa mu je pol v šali pol resno očital:

»Strašno si vesel, da boš zapustil svojega prijatelja,
Trzan! Ali ne veš, da se morebiti cele dolge mesece ne
bova več videla! Trzan, ti si zelo nevhvaležen človek!«

»Ne, Pavel! Veliko dete sem. Novo igračko sem do-
bil in po otročje se je veselim. — Sicer si pa sam kriv,
da se morava ločiti!«

»Ah dal! Odiš moraš, toda ločitev je vključ vsemu
bridka.« —

Prišel je dan odhoda.

Arnot je spremljal prijatelja v Marseille, kjer bi
naj šel Trzan na ladjo.

Poslovala sta se pristrčno in Arnot je dal prijatelju
za na pot nauk:

»Trzan, bodi previden! Imej oči odprte!«

Prve dni vožnje je priživel Trzan v nemirni nepo-
trepljivosti. Komaj je čakal da zagleda afriško obrežje.
Morebiti, tako je upal, zagleda vsaj od daleč kraje, kjer
je preživel mlade dni. Morje je bilo izpočetka nemirno,
ves čas je skoraj presedel v kabini in v čitalnici. Družbe
si ni iskal.

Gibraltar je splaval mimo, kapverdiški otoki so iz-
ginili na obzorju. Trzan je seve že dobro znal brati
zemljevide in vedel je, da je blizu svojih »domačih
krajcev«.

Ves dan je prebil na krovu, napenjal oči in iskal
na brezkončnem obzorju sledove suhe zemlje, zapadno